

La **geotèrmià d'origen profund** és un recurs energètic existent a diversos indrets de Catalunya, poc coneguda i amb un **potencial d'exploatació i ús molt elevat**. Amb la finalitat de contribuir a la divulgació del coneixement actual que es té d'aquest recurs energètic com a font d'energia renovable, l'ICGC ha elaborat el document RGOPCat (Recursos Geotèrmics d'Origen Profund a Catalunya (RGOPCat): síntesi del seu potencial). Aquest té per objectius mostrar la **localització i classificació dels recursos geotèrmics profunds de base** en funció del seu context geològic i sintetitzar els **indicis i usos coneguts** associats a cadascun d'ells. En base a les dades disponibles, s'hi inclou una estimació de les **profunditats i temperatures** que podrien assolir-se en cadascun dels reservoris identificats i els seus **usos potencials**.

Explicació dels continguts per zona amb potencial geotèrmic d'origen profund

DE-02: Reus-Valls Tipus: Sistemes hidrotermals en falles del marge de la conca (CV3), en aquífers mesozoics profunds al centre de conca extensiva (CD1) i en basament granític (CD3) Recursos CV3 (Mesurats): Captacions d'aigües termals a poca profunditat a Montbrí del Camp (82°C@52m [ICGC, 2020])	Usos actuals (Usos_a) i usos potencials (Usos_p) identificats en el conjunt de la zona amb potencial Tipus de contextos o "geothermal plays" presents a una zona amb potencial segons la classificació de Moek, I.S., (2014). Cada zona pot tenir 1 o més tipus de reservoris Evidències de l'existència de recursos geotèrmics d'origen profund per cadascun dels tipus de contextos identificats. Se citen les referències bibliogràfiques d'on prové cadascuna de les dades indicades Profunditat estimada del reservori (PR) segons la informació geològica disponible, temperatura estimada del reservori (TR) mitjançant l'aplicació de geotermòmetres (Albert, 1976) o considerant un gradient de 3°C/100m, usos actuals (Usos_a) i usos potencials (Usos_p)																								
a) Inferits: part d'un recurs geotèrmic on l'ER s'estima amb un nivell baix de confiança (a partir de dades indirectes) b) Indicats: part d'un recurs geotèrmic on l'ER s'estima amb un nivell mig de confiança (a partir de dades directes de T i dimensions del reservori) c) Mesurats: part d'un recurs geotèrmic on l'ER s'estima amb un nivell alt de confiança (a partir de dades directes de T, volum i Q del pou)	<table border="1"> <tr> <th>PR(m)</th> <th>TR(°C)</th> <th>Usos_a</th> <th>Usos_p</th> </tr> <tr> <td>0-7</td> <td>150-170 [IGME, 1984]</td> <td>A</td> <td>B/C</td> </tr> </table> <table border="1"> <tr> <th>PR(m)</th> <th>TR(°C)</th> <th>Usos_a</th> <th>Usos_p</th> </tr> <tr> <td>1500-2500</td> <td>60-90*</td> <td>-</td> <td>A/B</td> </tr> </table> <table border="1"> <tr> <th>PR(m)</th> <th>TR(°C)</th> <th>Usos_a</th> <th>Usos_p</th> </tr> <tr> <td>2500-7</td> <td>90->120*</td> <td>-</td> <td>A/B/C</td> </tr> </table>	PR(m)	TR(°C)	Usos _a	Usos _p	0-7	150-170 [IGME, 1984]	A	B/C	PR(m)	TR(°C)	Usos _a	Usos _p	1500-2500	60-90*	-	A/B	PR(m)	TR(°C)	Usos _a	Usos _p	2500-7	90->120*	-	A/B/C
PR(m)	TR(°C)	Usos _a	Usos _p																						
0-7	150-170 [IGME, 1984]	A	B/C																						
PR(m)	TR(°C)	Usos _a	Usos _p																						
1500-2500	60-90*	-	A/B																						
PR(m)	TR(°C)	Usos _a	Usos _p																						
2500-7	90->120*	-	A/B/C																						

Zones amb potencial geotèrmic d'origen profund

- DO** Potencial geotèrmic d'origen profund en domini orogènic (DO-01, DO-02, DO-03, DO-04, DO-05)
- CS** Potencial geotèrmic d'origen profund en domini de conca sedimentària (CS-01, CS-02)
- DE** Potencial geotèrmic d'origen profund en domini extensional (DE-01, DE-02, DE-03, DE-04, DE-05, DE-06, DE-07, DE-08)

Catàleg de tipus de contextos geotèrmics d'origen profund a Catalunya (Moek, I.S., 2014)

Tipus de transferència de calor	Índex	Tipus	Descripció	Exemples
Predominantment per convecció	CV2b	Plutònic	Sistemes hidrotermals fracturats associats a batòlits granítics amb vulcanisme inactiu	Sistemes hidrotermals de Tredòs, Arties, i Les (Val d'Aran) o Caldes de Boi (Alta Ribagorça)
	CV3	Domini extensional	Sistemes hidrotermals en falles de marge de la conca	Sistema hidrotermal de la Garriga-Samalús
	CD1	Conques intracratòniques en domini extensiu	Sistemes hidrotermals en aquífers terciaris i/o mesozoics profunds al centre de conca	Aquífers mesozoics de la Conca de Reus-Valls
Predominantment per conducció	CD2	Conques intracratòniques en domini orogènic	Sistemes hidrotermals en aquífers terciaris i/o mesozoics profunds al centre de conca	Aquífers terciaris i mesozoics de la Plana de Vic
	CD3	Intrusiu en conques intracratòniques	Sistemes hidrotermals en aquífers en basament granític	Aquífers en basament granític de la conca del Vallès

Indicis, pous i sondeigs d'investigació (>1000m)

● Pou d'investigació per injecció de salmorres
● Pou/sondeig d'investigació petroler
● Pou/sondeig d'investigació geotermal

○ Principals anomalies hidrotermals
● Surgència termal
● Captació d'aigua termal

Elements geològics

- Encavalcament
- Falla normal
- Falla direccional
- Batòlits granítics

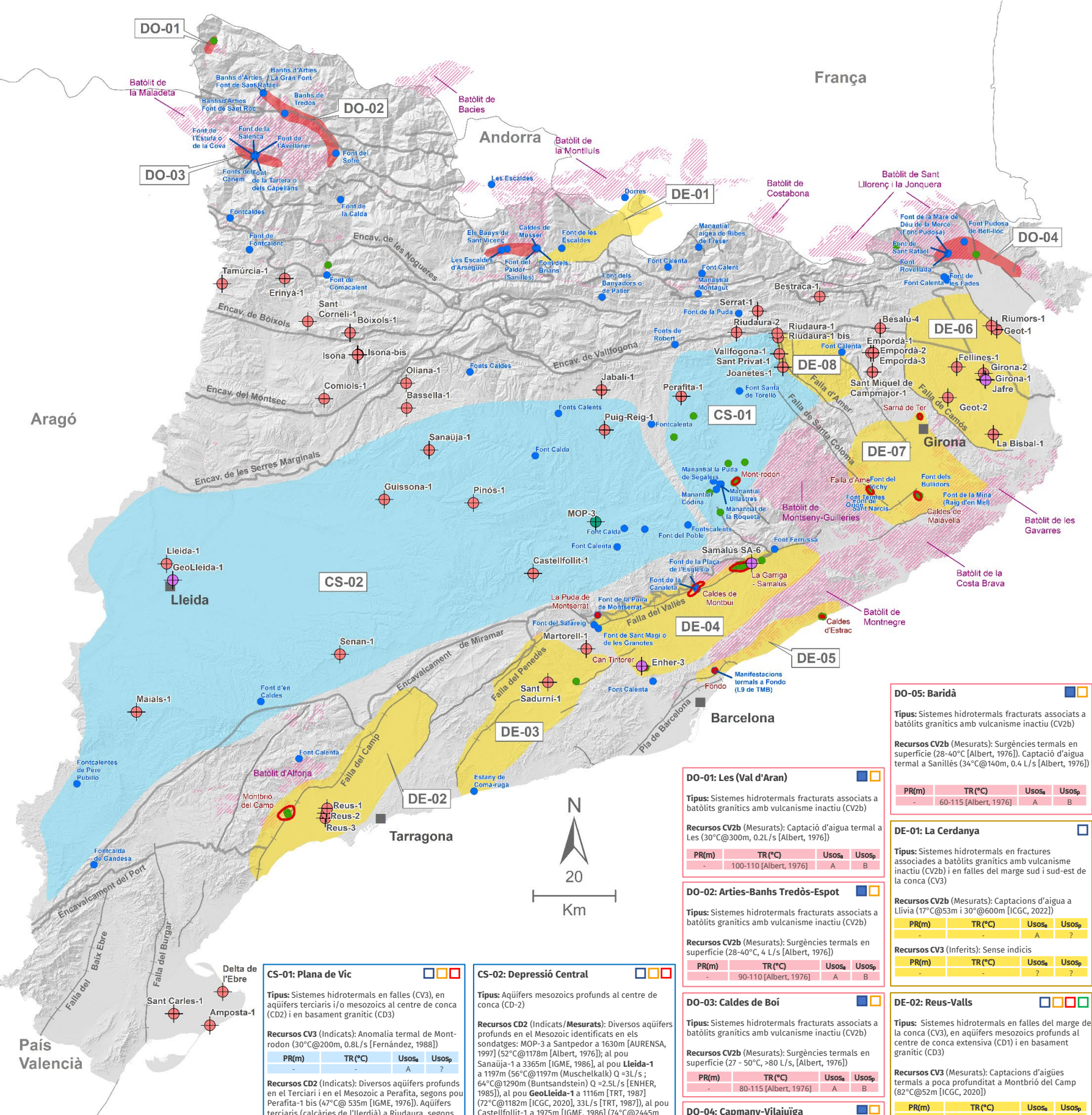
Usos actuals i usos potencials del recurs geotèrmic d'origen profund

Tipus	Usos _a *	Usos _p **	Rang de temperatura	Descripció dels usos
A	■	□	30-60°C	Usos tèrmics directes en establiments balnearis, agricultura o aqüicultura. Instal·lacions individuals i/o xarxes de climatització urbanes recolzades amb bombes de calor aigua-aigua
B	■	□	60-100°C	Usos tèrmics directes en xarxes de climatització urbanes i/o en la indústria (amb el possible suport de bombes de calor aigua-aigua d'alta temperatura)
C	■	□	> 100°C	Usos tèrmics directes i generació d'electricitat
D	■	□	-	Possibilitat d'obtenció de Liti a partir de fluids geotèrmics d'origen profund

*Usos_a: usos actuals coneguts del recurs geotèrmic d'origen profund (majoritàriament establiments balnearis i activitats relacionades).
 **Usos_p: usos potencials del recurs geotèrmic d'origen profund en funció de la profunditat i/o temperatura del reservori estimades.

Referències

- AGRC (2010). Australian Code for Reporting of Exploration Results, Geothermal Resources and Geothermal Reserves. Australian Geothermal Reporting Code Committee. 2nd edition. Adelaide. AGEA.
- Albert, J. (1976). Estudio geotérmico preliminar de Cataluña. Tesis doctora. Universitat de Barcelona. Facultat de Ciències Geològiques. 491 pàgs.
- AURENSA (Auxiliar de Recursos y Energía, S.A.) (1997). "Estudio de Viabilidad de Estructura Proyecto de Almacenamiento Subterráneo de Gas Natural en el Valle del Ebro." Repositorio de Energías (Documento confidencial). 386 pàgs. (Inèdit)
- CGCC (2010). "The Canadian Geothermal Code for Public Reporting". Canadian Geothermal Code Committee.
- CGS (1985). Informe sobre el seguimiento geotérmico del pozo de producción PE-3 (Sant Cugat, Barcelona). Empresa nacional hidroeléctrica del Ribagorçana. 79 pàgs. (Inèdit)
- Coromines, J. (1980). Les deus sulfidríques de Catalunya. Estudi hidrogeològic previ. AUSA, ISSN 0210-5853, ISSN-e 2014-1246, N.º. 9, 1980, pàgs. 25-37
- Echánove, I., Núñez, A., Piérand, H. (1976). Informe Geológico final del sondeo Reus-1. Asociación APEX-CAMPESA-SHELL. American Petroleum Exploration Company Sucursal Española. 70 pàgs. (Inèdit)
- Empresa Nacional Hidroeléctrica del Ribagorçana, S.A. - Enher (1985). Informe Permiso de Investigación "LERIDA". 12 pàgs.
- Fernández, M. (1988). Determinación de gradientes geotérmicos a cataluña. Génesis de las anomalías e interpretación del régimen térmico. Tesis doctoral. Universitat de Barcelona. Departament de Geologia Dinàmica, Geofísica i Paleontologia. 224 pàgs.
- ICGC (2015). Mapa estructural de Catalunya 1:250.000.
- ICGC (2020). ICGC Geòindex - Visor Geotèrmià profunda. Capa de punts amb indicis d'aigües especials i/o termals. Darrera actualització, octubre de 2020. ICGC, (2022). Recopilació d'informació, treballs de camp, recollida de mostres, anàlisi químic i elaboració de capes d'informació hidrogeològiques del sector la Cerdanya - Baridà - Alt Urgell. (Inèdit)
- ICGC (2021). Mapa geològic de Catalunya 1:250.000.
- IGME (1976). Inventario de manifestaciones geotérmicas en el territorio nacional. Anexo II. Plan Nacional de la Minería. Informe de investigación minera. Ministerio de Industria. Dirección General de Minas e Industrias de la Construcción. IGME. 162 pàgs.
- IGME (1981). Estudio de las posibilidades de explotación de energía geotérmica en almacenes profundos de baja y media entalpía del territorio nacional. Ministerio de Industria y Energía. Comisaría de la Energía y Recursos Minerales. 209 pàgs.
- IGME (1984). Proyecto de investigación geotérmica preliminar del Pirineo Oriental, zona meridional del Preitoral catalán e islas Baleares. Ministerio de Industria y Energía. Secretaría de la Energía y Recursos Minerales. 166 pàgs.
- IGME (1986). Contribución de la exploración petrolífera al conocimiento de la geología en España. 458 pàgs.
- IGME (1986). Proyecto de seguimiento geológico del sondeo de reconocimiento geotérmico Samalús-6 (1000 m) (Vallès-Barcelona). Ministerio de Industria y Energía. Secretaría de la Energía y Recursos Minerales. 143 pàgs.
- Moek, I.S., (2014). Catalog of geothermal play types based on geologic controls. - Renewable and Sustainable Energy Reviews, 37, 867-88. <https://doi.org/10.1016/j.rser.2014.05.032>
- Rupf, L., Diepolder, G.W. & HotTime Team (2020): Summary report of resources mapping and characterization, including descriptive reports on the case studies T2.1 - T2.10. - HotTime Deliverable 2.0: 120 pp. https://repository.europeco-geology.eu/egdocs/hottime/hottime_deliverable_20.pdf
- TRT (Tecnología y Recursos de la Tierra, S.A.) (1987). Sondeo geotérmico Llerida-1 (GeoLleida -1). Control geológico. (Inèdit)

Més informació:

Contacte:
geotermia@icgc.cat
www.icgc.cat/geotermia

DE-05 Maresme – Barcelonès

Tipus: Sistemes hidrotermals en falles associades a batòlits granítics (CV2b)

Recursos CV2b (Mesurats): Captacions termals a Caldes d'Estrac (38°C@30m [ICGC, 2020], 3L/s [Albert, 1976]). Manifestacions termals a Fondo (22-56°C [ICGC, 2020])

PR(m)	TR(°C)	Usos _a	Usos _p
-	80-110 [Albert, 1976]	A	B

DE-03: Penedès

Tipus: Sistemes hidrotermals en falles del marge de la conca (CV3) i en aquífers mesozoics profunds al centre de conca extensiva (CD1)

Recursos CV3 (Inferits): Antiga captació d'aigua termal a Subirats (31°C@110m [Albert, 1976]) actualment inactiva

PR(m)	TR(°C)	Usos _a	Usos _p
-	-	-	?

Recursos CD1 (Indicats): Aquífers mesozoics detectats al pou Sant Sadurní-1 a 850m [IGME, 1976]

PR(m)	TR(°C)	Usos _a	Usos _p
200-2800	30-100	-	A/B

DE-04: Vallès

Tipus: Sistemes hidrotermals en falles del marge de la conca (CV3) i en basament granític al centre de conca (CD3)

Recursos CV3 (Indicats/Mesurats): Surgències i captacions termals a la Garriga (fins a 61°C, >7L/s [Albert, 1976]). Surgències i captacions termals a Caldes de Montbui (fins a 71°C, >9L/s [Albert, 1976]), pou d'investigació geotermal Samalús SA-6 (90°C@1000m, >8L/s [IGME, 1986]). Anomalia termal de Can Tintorer, segons pou 'Enher' (58°C@400m, 70L/s [CGS,1985])

PR(m)	TR(°C)	Usos _a	Usos _p
-	95-120 [Albert, 1976]	A	B/C/D

Recursos CD3 (Inferits): Sense indicis

PR(m)	TR(°C)	Usos _a	Usos _p
1000-7	45->105	-	A/B

DE-06: Empordà

Tipus: Sistemes hidrotermals en falles del marge de la conca (CV3) i en aquífers terciaris i/o mesozoics profunds al centre de conca (CD1/CD2)

Recursos CV3 (Inferits): Sense indicis

PR(m)	TR(°C)	Usos _a	Usos _p
-	-	-	?

Recursos CD1/CD2 (Indicats/Mesurats): Aquífers terciaris profunds (calcàries de l'Ilerdià) segons pou Girona 2 (63°C@1666m [IGME, 1981]) i Jafrè (54°C@914m, 17L/s [Rupf, 2020])

PR(m)	TR(°C)	Usos _a	Usos _p
1000-3500	50-110 [Albert, 1976]	-	A/B/C

DE-07: La Selva

Tipus: Sistemes hidrotermals en falles del marge de la conca (CV3) i en basament granític al centre de conca (CD3)

Recursos CV3 (Mesurats): Surgències termals a Caldes de Malavella (fins 60°C, 8L/s [Albert, 1976]). Captacions termals a Santa Coloma de Farners (47°C@57m, 0,8L/s [Albert, 1976]). Captació termal a Sarrià de Ter al pou Camp dels Socs (30°C@200m [ICGC, 2020])

PR(m)	TR(°C)	Usos _a	Usos _p
-	90-120 [IGME, 1976]	A	B/C/D

DE-08: Fossa d'Olot

Tipus: Sistemes hidrotermals en falles del marge de la conca (CV3) i en aquífers terciaris profunds al centre de conca extensiva (CD1) i en basament granític (CD3)

Recursos CV3 (Inferits): Sense indicis de reservoris associats al basament granític

PR(m)	TR(°C)	Usos _a	Usos _p
>150-2	-	-	?

Recursos CD3 (Inferits): Sense indicis de reservoris associats al marge de conca

PR(m)	TR(°C)	Usos _a	Usos _p
-	-	-	?

Recursos CD1 (Indicats): Aquífers terciaris (calcàries de l'Ilerdià) a Riudaura, segons pous Riudaura-1 i Riudaura-1 bis (71°C@2097m, 6 L/s [IGME, 1976])

PR(m)	TR(°C)	Usos _a	Usos _p
1500-2500	60-90	-	A/B

Recursos CD3 (Inferits): Sense indicis

PR(m)	TR(°C)	Usos _a	Usos _p
2500-7	90->120	-	A/B/C